Handreiking Archeologie, Aardkundige waarden en Cultuurhistorie voor Waterbeheerders

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

SIKB

Baggernet 9 november 2010

Esther Wieringa, SIKB

- 1. Aanleiding en doel van de Handreiking
- 2. Werkwijze & betrokken partijen
- 3. Presentatie inhoud
- 4. Verschil archeologie droog-nat
- 5. Aanpak Grensmaas
- 6. Archeologisch toetje

Aanleiding en doel van de Handreiking

Waarom een handreiking archeologie voor waterbeheerders?

- Implementatie Verdrag van Malta via de herziene Monumentenwet
- Nieuwe Wro van kracht
- Nieuwe Waterwet van kracht
- Intensief beheer van de ruimte leidt tot groot aantal ingrepen de komende jaren:

- Klimaatverandering
- Zeespiegelstijging
- Bodemdaling
- Projecten in het kader van beheer en onderhoud

Het middendeel van het zeventiende-eeuwse schip wordt gelicht. In Amsterdam is nog niet eerder zo'n vaartuig geborgen.

FOTO PERIPLUS ARCHEOMARE

IJmeer geeft schat prijs

Amsterdamse archeologen lichten resten van uniek 'werkpaard van de Gouden Eeuw'

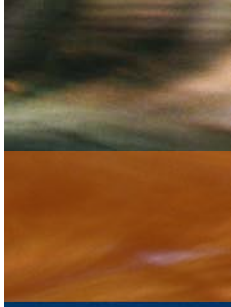

Werkwijze

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

- **Initiatief UvW, RWS, SIKB**

- **Begeleidingscommissie**

-Waterschappen
-RWS
-RCE
-Universiteit
-Bedrijven
-Provincies

- **Uitvoering:** Consortium P2P, Witteveen en Bos, Haskoning

- **Keuze:** Digitale Handreiking met focus op archeologie maar ook aandacht voor aardkundige waarden en cultuurhistorie

Inhoud

Inhoudelijke uitgangspunten voor de handreiking

- Doelgroep: **projectleiders realisatie** en **beleidsmakers**

Bij realisatie ultra praktisch: wat moet ik doen, hoe doe ik dat
stroomschema's, te raadplegen bronnen en partijen

Bij beleid / visie beleid/realisatie gebiedsgericht: waarom, wat kan ik en wat moet ik wanneer en hoe?
Maar ook ideeën voor ontwerp, kansen & voorzet voor beleid en realisatie

Inhoud van de Handreiking

Ingreep gestuurd m.n. Archeologie

1. Locatiekeuze
2. Inrichten van een gebied
3. Concrete maatregelen

www.sikb.nl/handreikingarcheologie

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

SIKB

Inhoud van de Handreiking

Thema's archeologie, aardkundige waarden en cultuurhistorie

- Wettelijk kader
- Omgaan met archeologie, cultuurhistorie en aardkundige waarden
- Kosten en financiering
- Aansturen van werkzaamheden
- Praktijkvoorbeelden
- E.a.

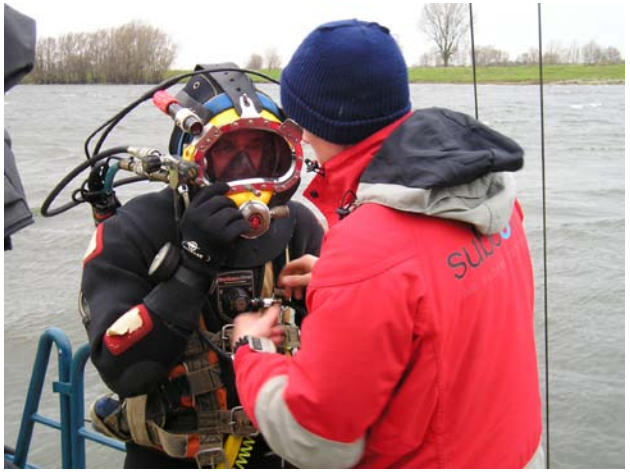

www.sikb.nl/handreikingarcheologie

www.sikb.nl/handreikingarcheologie

INSTRUMENTEN
VOOR EENVOUDIGER
EN BETER
BODEMBEHEER

SIKB

Aanpak Maaswerken-Grensmaas: Werken in zg. droge en natte archeologische aandachtsgebieden

Bureauonderzoek (BO):

- Maritiem historische kaarten
- Wrakkenregisters
- Waterbodemkundige gegevens

Inventariserend VeldOnderzoek (IVO)
Verkennen
Waarderen

- Opwaterfase, geofysische survey ‘s, ROV-waarnemingen;
- Onderwaterfase, archeologisch onderzoek door duikers.

(selectie)besluit / maatregelen:

Opgraven
Behoud in situ
Vrijgeven
Archeologische begeleiding

Bureauonderzoek (BO)

- Historische kaarten
- Ondergrondse bouwhistorie
- Kadastrale kaarten etc.
- Gespecificeerde verwachting

Inventariserend veldonderzoek (IVO)
Verkennen
Waarderen

- Boren
- Proefsleuven
- Geofysisch (e.a.)
- Archeologische begeleiding

(selectie)besluit / maatregelen:
Opgraven
Behoud in situ
Vrijgeven
Archeologische begeleiding

Veldonderzoek Waterbodems

Opwaterfase: akoestisch onderzoek
MBE / SSS

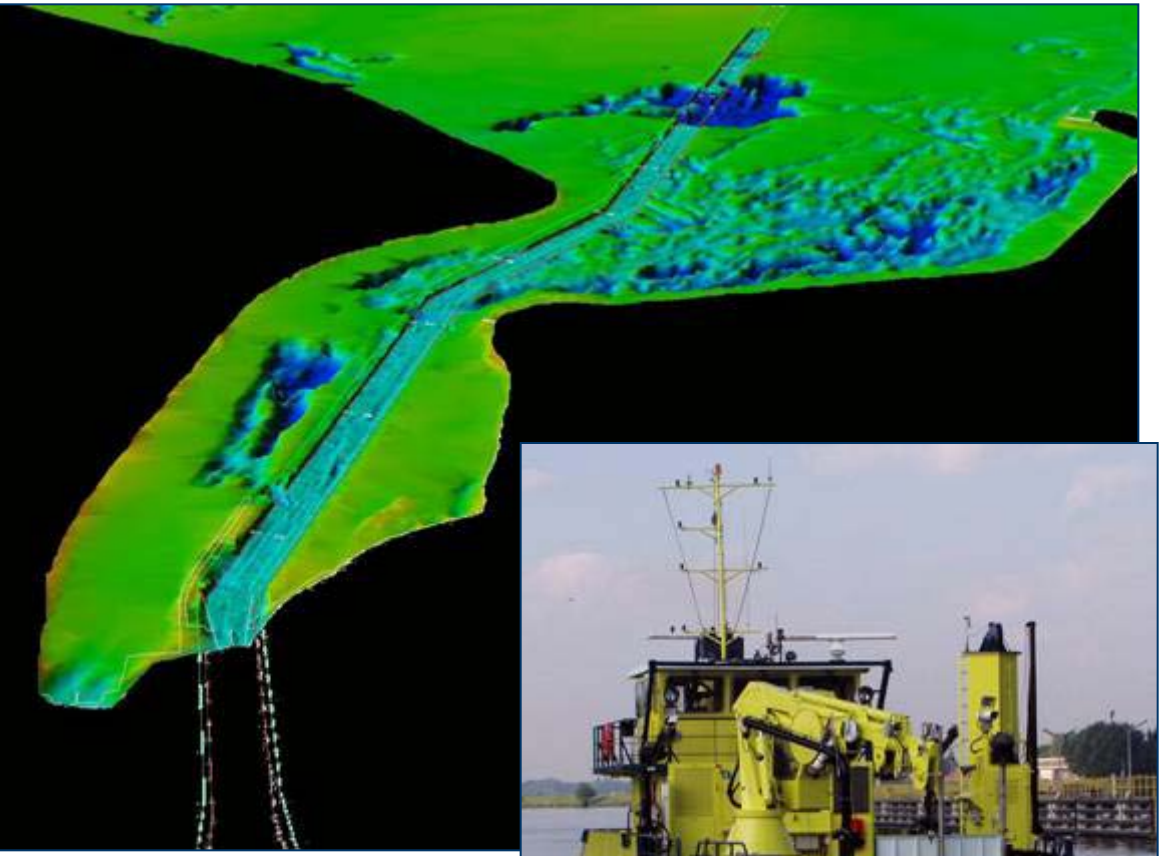

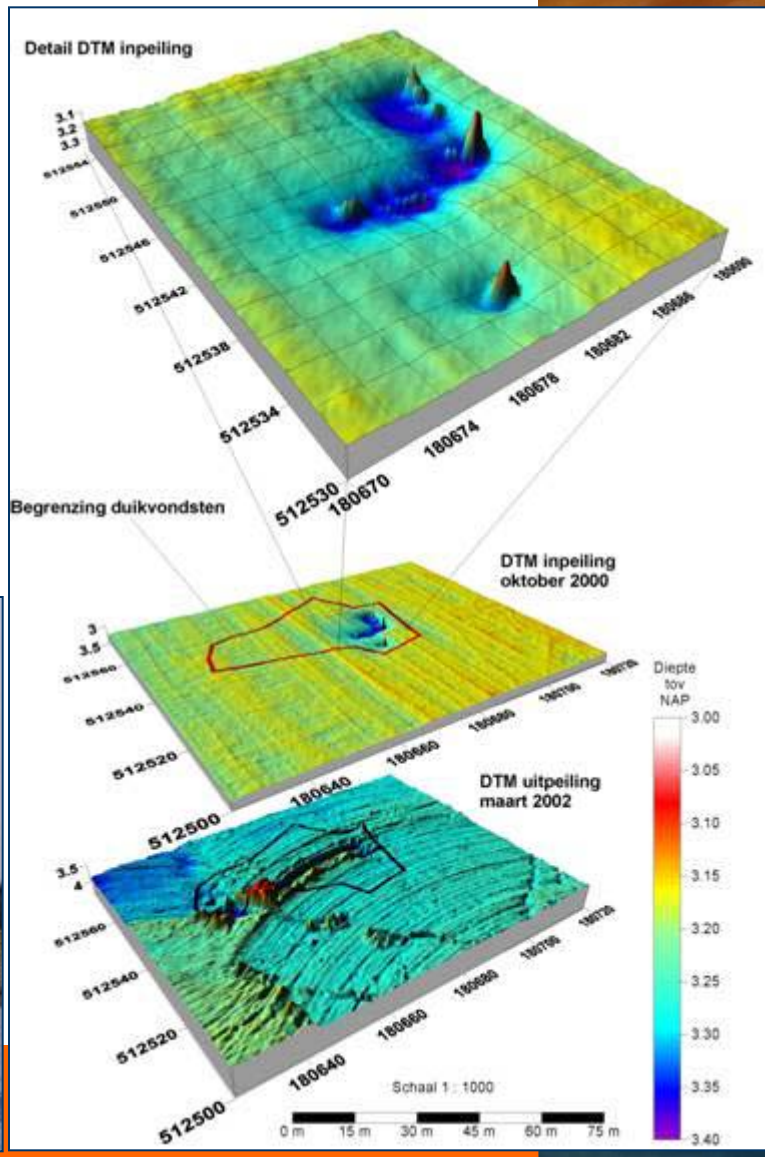

Onderwaterfase: verkennend

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

SIKB

Snelle ontwikkeling

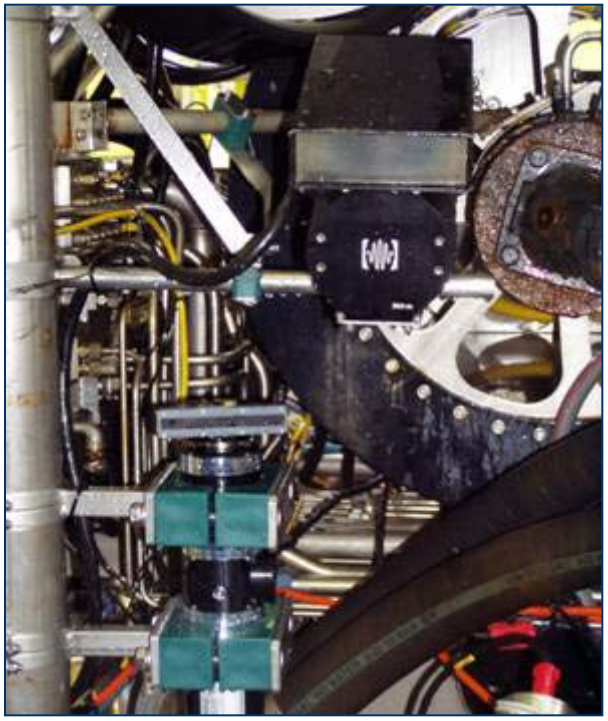

INSTRUMENTEN
VOOR EENVOUDIGER
EN BETER
BODEMBEHEER

SIKB

Veldonderzoek landbodems

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

SIKB

Archeologisch onderzoek Grensmaas

- Rijksproject: Bevoegd gezag is de RCE

- Wetenschappelijk kader:

- Focus op kennislacunes bewoning
- Bewoningsgeschiedenis van het Maasdal
- Methoden en technieken
- Ingezet bij toekomstige projecten
- Actualiseren van IKAW

Archeologisch onderzoek Grensmaas

- Onderzoek in droog en (voormalig) nat gebied

- Opgraven hoger gelegen nederzettingen/grafveld
  - IJzertijd nederzetting & prehistorisch heiligdom in Itteren
  - Vroegmiddeleeuws grafveld en paardengraf Borgharen

- Archeologische (uitvoerings)begeleiding
  - Veel ha
  - Locatiekeuze op basis kaartenatlas (ligging zijarmen vd Maas)
  - Begeleiden als vangnet/steekproef
  - Toolbox machinisten, bijvangst middels metaaldetectie
  - Op zoek naar nautische objecten

Vuurstenen bijl - Meers

Foto
RMO

INSTRUMENTEN
VOOR EENVOUDIGER
EN BETER
BODEMBEHEER
SIKB

Oeverbescherming: Maas bij Itteren

Foto
Gideon
Peusens

INSTRUMENTEN
VOOR EENVOUDIGER
EN BETER
BODEMBEHEER
SIKB

Kanonskogel - Bosscherveld

Foto Jan Roymans

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

SIKB

Wereldnieuws!

Foto

Ralph Faun

Hartelijk dank voor uw aandacht!

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Groningenweg 10
Postbus 420
2800 AK Gouda

T 0182 54 06 75

F 0182 54 06 76

E info@sikb.nl

www.sikb.nl